

9. Погріщук Б.В. Організаційно-економічні засади ефективного функціонування зернопродуктового підкомплексу: [монографія] / Б.В. Погріщук. – Тернопіль: «Джура», 2009. – 370 с.

10. Калина А. В. Організаційно-економічний механізм стимулювання праці як чинник гідної праці / А. В. Калина // Соціально-трудові відносини: теорія і практика : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана" ; Ін-т соц.-труд. відносин ; редкол.: А. М. Колот (голова) [та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2015. – Вип. 2. – С. 144–148.

11. Варава Л. М. и др. Організаційно-економічні підходи до управління конкурентоспроможністю промислового підприємства / Л.М. Варава, А.Р. Арутюнян, А.А. Варава // Науковий журнал Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2015. - №3. – с.96-100.

12. Мазур Н.А. Організаційно-економічні засади формування економічного потенціалу підприємств продовольчого підкомплексу подільського регіону: автореф. дис. на здобуття ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / Н.А. Мазур. – Луганськ, 2012. – 44 с.

13. Паламарчук О.М. Сутність та формування організаційно- економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс] / О.М. Паламарчук // Економічний вісник університету – 2011. – Вип. 17/2 . Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/Palamarчук.pdf>

14. Лебедев К.А. Организационно-экономический механизм развития зернопродуктового подкомплекса: теория, методология, практика: [монография] / К.А. Лебедев. – К.: ННЦ «Ин-т аграрной экономики», 2009. – 272с.

15. Яковлев А. И. Экономико–организационные аспекты промышленных инноваций / А. И. Яковлев, Н. А. Макаренко. – Х. – Бизнес Информ. – 2003. – с.168.

16. Горовий Д.А. Економічна оцінка інтелектуальних ресурсів підприємства та механізм її реалізації [електронний ресурс] / Д.А. Горовий, Л.В. Лебедева // Научно-технический сборник «Коммунальное хозяйство городов», 2010. - №92. – с. 287-294.

17. Сукач О. О. Ефективність витрат на оплату праці як фактор конкурентоспроможності підприємства / О. О. Сукач, О. С. Літвінов // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. – Одеса: Атлант, 2013. – С. 459-470.

18. Анохіна К. О. Управління нематеріальними активами як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства / К. О. Анохіна, О. С. Літвінов // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. – Одеса: Атлант, 2013. – С. 290-313.

19. Літвінов О.С. Ефективність відтворення нематеріальних ресурсів підприємства / О.С. Літвінов // Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 6 (168). - с.39-46.

Стаття надійшла: 15.06.2017 р.

Рецензент: д.е.н., доц. Горовий Д.А.

Рецензент: д.е.н., проф. Янковий О.І. (Одеський національний економічний університет)

УДК 330.341.1

JEL Classification: O31, L10

ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Шабан К.С., аспірант

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Анотація. У статті наведено аналіз промислових підприємств, які займалися інноваційною діяльністю в Україні протягом 2011–2015 рр. Подано визначення терміну «інноваційна активність» та відповідно проаналізовано інноваційну активність підприємств в промисловості та переробній промисловості за основними показниками - інноваційні процеси, інноваційні види продукції, організаційні інновації, маркетингові інновації. Досліджено структуру джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України та їх динаміку протягом 2011–2015 рр. Розглянуто впровадження різних видів інновацій поліграфічних підприємств та визначено обсяг реалізованої інноваційної продукції підприємствами поліграфічної сфери діяльності. Досліджено обсяг та структуру витрат поліграфічних підприємств України на інноваційну діяльність та обсяг фінансування інноваційної діяльності поліграфічних

підприємств. Здійснено аналіз придбання нових технологій (в Україні та за її межами) підприємствами поліграфічної сфери діяльності. Визначено причини низької інноваційної активності вітчизняних підприємств, серед яких є недостатність інноваційних ресурсів, слабкий попит на інновації, низький розвиток техніко-технологічного рівня виробництва, тенденції монополізації економіки тощо. Запропоновано основні фактори, які будуть сприяти формуванню інноваційної активності поліграфічних підприємств. Проведений аналіз інноваційної активності поліграфічних підприємств України дає нам можливість спрогнозувати майбутній інноваційний розвиток даних підприємств, визначити найближчі можливі зміни та перспективи.

Ключові слова: інноваційна активність, ринок поліграфічної продукції, обсяги виробництва інноваційної продукції, обсяг фінансування інноваційної діяльності.

INVESTIGATION OF INNOVATIVE ACTIVITY OF POLYGRAPHIC ENTERPRISES IN UKRAINE

Kateryna Shaban, Post-graduate

Igor Sikorsky National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"

Summary. The article gives an analysis of industrial enterprises engaged in innovation activity in Ukraine during 2011-2015. The definition of the term "innovative activity" is given and the innovation activity of enterprises in industry and processing industry is analyzed according to the main indicators - innovative processes, innovative types of products, organizational innovations, marketing innovations. The structure of sources of financing of innovation activity of industrial enterprises of Ukraine and their dynamics during 2011-2015 is considered. The implementation of different kinds of innovations of printing companies is considered and the volume of realized innovative products by the enterprises of the printing sphere of activity is determined. The volume and structure of expenditures of printing enterprises of Ukraine for innovation activity and the amount of financing of innovation activity of printing enterprises are researched. The analysis of acquisition of new technologies (in Ukraine and abroad) by the enterprises of the printing sphere of activity is carried out. The reasons of low innovative activity of domestic enterprises are determined, among them insufficiency of innovative resources, weak demand for innovations, low development of technical and technological level of production, tendencies of monopolization of the economy, etc. The main factors that will contribute to the formation of the innovation activity of printing companies are proposed. The conducted analysis of the innovation activity of printing companies of Ukraine gives us the opportunity to predict the future innovative development of these enterprises, to determine the upcoming possible changes and prospects.

Key words: innovation activity, market of printing products, volumes of production of innovative products, amount of financing of innovation activity

Постановка проблеми. Аналізуючи теперішній стан фінансової кризи, констатуємо що і поліграфічна галузь України переживає спад. Пояснюється це не тільки загальноекономічною кризою, а й багатьма факторами, пов'язаними із ігноруванням специфіки цієї важливої сфери економіки і культури. Виготовлення поліграфічної продукції стає економічно неефективним, а наша поліграфія неконкурентоспроможною. Це пов'язано, насамперед, із низькими темпами технічного переозброєння, відсутністю вітчизняного виробництва високоякісного паперу та фарб, поліграфічного обладнання, а ще ж до того таким негативом, як високі кредитні ставки, відсутність обігових коштів. Проте, основними факторами економічного зростання будь якого підприємства і надалі залишаються ресурси та інновації. Однак, аналіз інформації Державної служби статистики показав, що кількість інноваційно активних поліграфічних підприємств зменшилася у 2015 р. на 12,12% порівняно з 2011 р. і втричі порівняно з 2014р. Тобто, сучасне поліграфічне оточення вимагає стимулювання інноваційної активності підприємств, що в свою чергу інтенсифікує виробничу активність, сприятиме розвитку інноваційних ідей та проектів, підвищення конкурентоспроможності підприємств та подальшого її розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри важливість видавничої діяльності на сучасному етапі реформування економіки України, дослідженню інноваційної активності її підприємств, стану та тенденцій розвитку приділяється недостатньо уваги. За кілька останніх років світ побачили лише кілька фундаментальних видань авторства Б. В. Дурняка, Л. А. Швайки, З. М. Холод, А. М. Штангрета, О. В. Мельникова, Грет Г.П., Галенко М.Ю предметом дослідження яких була саме поліграфія.

Невирішені складові загальної проблеми. Відповідно до тверджень відомих дослідників Грет Г.П. і Галенко М.Ю. [1, с. 25], механізм сприяння інноваційного розвитку видавничо-поліграфічних виробництв в Україні відсутній. Це можна пояснити тим, що розвиток

інноваційних процесів в державі гальмується наступними чинниками: брак системності заходів щодо впровадження інноваційного потенціалу національної економіки, відсутність дієвої системи пріоритетів розвитку науково-технологічної сфери, недостатність фінансових ресурсів для забезпечення наукових досліджень та запровадження інноваційних розробок у видавничо-поліграфічну галузь та відсутність механізмів підтримки інноваційної діяльності [2]. Саме тому питання інноваційної активності поліграфічних підприємств є актуальним потребує подальшого вивчення даної проблеми.

Постановка цілей. Метою статті є аналіз інноваційної активності поліграфічних підприємств України. Визначити фактори, які впливають на інноваційну діяльність підприємств промисловості загалом та поліграфічної галузі зокрема.

Основні результати дослідження. Перехід національної економіки до інноваційної моделі розвитку залежить від наявного у країні інноваційного потенціалу, Україна у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності, який оцінює інноваційний потенціал, технологічну та інноваційну конкурентоспроможність країни, протягом 2015-2016 рр. займала лише 76 і 79 місце серед 140 досліджуваних країн.

Для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств та їх товарів на внутрішньому і зовнішньому ринках необхідна їх орієнтація на інноваційний розвиток та підвищення інноваційної активності. За даними Державної служби статистики протягом 2011–2015 рр. інноваційною діяльністю в Україні займалися: у 2011 р. – 1679 одиниць обстежених промислових підприємств, у 2012 р. – 1758 одиниць, у 2013 р. – 1715 одиниць, у 2014 р. – 1609 одиниць, у 2015 р. – 824 промислових підприємства, їх питома вага у загальній кількості промислових підприємств склала: у 2011 р. – 12,8%, у 2012 р. – 13,6%, у 2013 р. – 16,8%, у 2014 р. – 16,1%, у 2015 р. – 17,3% [3]. Отже, протягом 2011-2015 рр. частка інноваційних промислових підприємств у загальній кількості промислових підприємств зросла на 4,5 в.п., але ж більше 80% вітчизняних промислових підприємств не займається інноваційною діяльністю.

Інноваційна активність – це комплексна характеристика інноваційної діяльності підприємства, ступінь інтенсивності здійснюваних дій та їх своєчасність здатність мобілізувати інноваційний потенціал підприємства необхідної кількості та якості.

Протягом досліджуваного періоду інноваційно активними (ті, які впроваджували інновації) була така кількість підприємств: 2011 р. – 1327 одиниць, 2012 р. – 1371 одиниця, 2013 р. – 1312, 2014 р. – 1208, 2015 р. – 723 одиниці, отже за досліджуваний період їх число зменшилося майже наполовину на 45,52%, а за 2011-2014 рр. на 9,0%. У 2015 р. спостерігається зменшення кількості інноваційно активних підприємств у всіх технологічних секторах промисловості за рахунок зменшення загальної кількості підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, а збільшення питомої ваги інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств пояснюється зменшенням на 52,4% кількості обстежених промислових підприємств [4-6] (табл. 1).

У 2012 р. упровадженням інновацій займалося 78,0% інноваційно активних (13,6% від усіх промислових підприємств), що на 3,3% більше, ніж у 2011 р., у 2013 р. – понад три чверті інноваційно активних промислових підприємств (або 12,9%), що на 4,3% менше, ніж у 2012 р., у 2014 р. три чверті інноваційно активних промислових підприємств упроваджували інновації (або 12,1% обстежених промислових підприємств), а у 2015 р. 87,7% або 15,2% обстежених промислових підприємств. Протягом досліджуваного періоду в технологічні інновації впроваджувало 9,5% промислових підприємств (продуктові – 5,2% та процесові – 7,2%), нетехнологічні – 8,6% (організаційні – 4,7% та маркетингові – 6,4%) [7-9].

У 2011 р. інноваційні види продукції впроваджувало 731 підприємство, кількість яких становила 3238 найменувань, інноваційні процеси – 677 підприємств; організаційні інновації здійснювали 185 підприємств, а нові маркетингові концепції (стратегії) у звітному періоді запровадили 196 підприємств. У 2012 р. інноваційні види продукції впроваджували 704 підприємства (3403 найменування), інноваційні процеси впроваджували 703 підприємств, з яких 598 – упровадили нові або вдосконалені методи обробки та виробництва продукції (технологічні процеси); нові організаційні методи застосовували 147 підприємств, а нові маркетингові концепції (стратегії) – 178 підприємств. Інноваційні види продукції 3138 найменувань впроваджували 683 підприємства у 2013 р., а інноваційні процеси – 665 підприємств; організаційні інновації здійснювали 125 підприємств, а нові маркетингові концепції (стратегії) у звітному періоді запровадили 155 підприємств.

Таблиця 1 – Інноваційна активність промислових підприємств України протягом 2011-2015 рр. (од.)

Показники	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік*	Темп зміни 2015 р. до 2011 р., %
<i>Промисловість</i>						
Кількість інноваційно активних підприємств, усього, з них:	1327	1371	1312	1208	723	54,48
впроваджували інноваційні процеси	677	703	665	459	400	59,08
з них маловідходні, ресурсозберігаючі	605	598	557	141	155	25,62
впроваджували інноваційні види продукції	731	704	683	600	414	56,63
з них нові для ринку	184	166	171	137	114	61,96
Кількість підприємств, що впроваджували організаційні інновації (од.)	185	147	125	125	122	65,95
Кількість підприємств, що впроваджували маркетингові інновації(од.)	196	178	155	157	154	78,57
<i>Переробна промисловість</i>						
Усього	1218	1278	1235	1131	675	55,42
впроваджували інноваційні процеси	585	626	596	421	361	61,71
з них маловідходні, ресурсозберігаючі	525	543	508	122	136	25,90
впроваджували інноваційні види продукції	724	697	674	591	403	55,66
з них, нові для ринку	184	166	169	137	111	60,33
Кількість підприємств, що впроваджували організаційні інновації (од.)	156	134	113	114	112	71,79
Кількість підприємств, що впроваджували маркетингові інновації(од.)	195	175	153	151	149	76,41

Джерело: побудовано автором на основі [4-6]

*Починаючи зі звіту за 2015 р. – юридичні особи видів економічної діяльності промисловості з кількістю працюючих 50 осіб і більше. У зв'язку зі змінами в організації та проведенні державного статистичного спостереження щодо інноваційної діяльності промислового підприємства безпосереднє порівняння даних за 2015 рік з аналогічними даними попередніх років є некоректним.

У 2014 р. інноваційні види продукції впроваджували 600 підприємств (менше на 12,2%, ніж у попередньому році), кількість таких видів становила 3661 найменування, інноваційні процеси – 614 підприємств, з яких 459 – нові або вдосконалені методи обробки та виробництва продукції (технологічні процеси. організаційні інновації здійснювали 125 підприємств, а маркетингові – 157. Інноваційну продукцію у 2014 р. реалізували майже половина підприємств з технологічними інноваціями, з яких понад чверть – нову для ринку, 87% – нову для підприємства, обсяг реалізованої інноваційної продукції склав 2,8% (у т.ч. нових для ринку – 0,9%, нових лише для підприємства – 1,9%) загального обсягу реалізованої продукції обстежених підприємств. Крім технологічних інновацій підприємства впроваджували організаційні та/або маркетингові інновації: 59,1% інноваційно активних підприємств займались організаційними та/або маркетинговими інноваціями: 32,2% – організаційним, 43,9% – маркетинговими.

У 2015 р. промислові підприємства впровадили 3136 інноваційних видів продукції, з яких 548 – нових виключно для ринку, 2588 – нових лише для підприємства. Із загальної кількості впровадженої продукції 966 – нові види машин, устаткування, приладів, апаратів тощо.

Протягом 2011–2016 рр. структура джерел фінансування інноваційної діяльності зазнали змін: якщо у 2011-2012 рр. половина з них були власні кошти підприємств, а половина інші джерела (кредити, то у 2015-2016 рр. більше 90% витрат складають власні кошти. У 2015-2016 рр. основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств: у 2015 р. – 13427,0 млн. грн. (97,20%), та у 2016 р. – 23229,5 млн. грн. (94,86%). Обсяг коштів вітчизняних та іноземних інвесторів становив 58,6 млн. грн. (0,42%) у 2015 р. та 23,4 млн. грн.(0,10%) кредитів – відповідно

273,0 млн. грн.(1,98%) та 991,1 млн. грн.(4,27%), державного бюджету у 2015 р. – 55,1 млн. грн. (0,40%), та у 2016 р. – 179,0 млн. грн. (0,77%) (табл. 2).

Таблиця 2 – Структура джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств України та їх динаміка протягом 2011 – 2015 рр.

Рік	Загальна сума коштів	Структура фінансування,%			
		Власні кошти підприємств	Кошти державного бюджету	Кошти іноземних інвесторів	Інші джерела
2011	14333,9	52,92	1,04	0,40	45,64
2012	11480,6	63,90	1,95	8,67	25,48
2013	9562,6	72,92	0,26	13,11	13,71
2014	7695,9	84,98	4,47	1,80	8,74
2015	13813,7	97,20	0,40	0,42	1,98
2016	23229,5	94,86	0,77	0,10	4,27

Джерело: побудовано автором на основі [7]

Поліграфія є однією з найбільш швидко розвиваючих секторів інформаційної сфери діяльності. Нині тут використовуються останні досягнення електроніки, автоматики, обчислювальної техніки, фізики, хімії тощо. Зростаючі вимоги споживачів сприяють розвитку рівня сервісу, стимулюють до впровадження нової техніки і обладнання, поліпшення якості продукції і швидкості друку. Інновації в поліграфії дозволяють максимально зменшити працёмісткість робіт і скоротити число працівників організації, що веде до здешевлення вартості друкованої продукції.

Аналіз інформації Державної служби статистики показав, що частка інноваційно активних підприємств поліграфічної сфери діяльності, невелика у загальній кількості інноваційно активних промислових підприємств склала: 2,49% у 2011 р., 3,72% у 2012 р., 7,39% у 2013 р. 7,62% у 2014 р., 4,01% у 2015 р., а також серед інноваційно активних переробних промислових підприємств: 2,71% у 2011 р., 3,99% у 2012 р., 7,85% у 2013 р. 8,13% у 2014 р., 4,30% у 2015 р. Кількість інноваційно активних поліграфічних підприємств зменшилася у 2015 р. на 12,12% порівняно з 2011 р. і втричі порівняно з 2014р. (табл. 3).

Підприємства поліграфічної сфери діяльності у 2011-2015 рр. були найбільш активними щодо впровадження технологічних інновацій, їх частка складає від 39,13% до 72,41% всіх інновацій (табл. 3).

Таблиця 3 – Інноваційна активність підприємств поліграфічної сфери діяльності протягом 2011-2015 рр. (од.)

Показники	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	Темп зміни 2015 до 2011 рр.
Кількість інноваційно активних підприємств, усього, з них:	33	51	97	92	29	87,88%
впроваджували інноваційні процеси	18	34	56	36	21	116,67%
з них маловідходні, ресурсозберігаючі	17	27	45	7	1	5,88%
впроваджували інноваційні види продукції	10	21	42	30	12	120,00%
з них нові для ринку	2	4	5	6	2	100,00%
Кількість підприємств, що впроваджували організаційні інновації	2	5	6	9	12	600,00%
Кількість підприємств, що впроваджували маркетингові інновації	4	7	10	16	7	175,00%
Кількість впроваджених нових технологічних процесів	21	47	54	65	28	133,33%
Кількість найменувань впроваджених інноваційних видів продукції	17	36	78	99	519	3052,94%
Кількість підприємств, що реалізували інноваційну продукцію, од	19	31	68	61	22	115,79%

Джерело: побудовано автором на основі [4-6]

Але, крім упровадження технологічних інновацій, підприємства були активними в впровадженні організаційних і маркетингових інновацій, які підтримують продуктивні й процесові інновації, підвищують якість й ефективність роботи підприємства, поліпшують обмін інформацією та використання нових знань і технологій, впливають на продуктивність фірми, вихід на нові ринки чи сегменти та просування продукції. Так, у 2015 р. 41,3 % інноваційно активних підприємств поліграфічної сфери діяльності займалися організаційними інноваціями, а 24,13% – маркетинговими. Протягом досліджуваного періоду кількість підприємств, що впроваджували організаційні інновації зростає у 6 разів, а кількість найменувань впроваджених інноваційних видів продукції – у 30,5 рази.

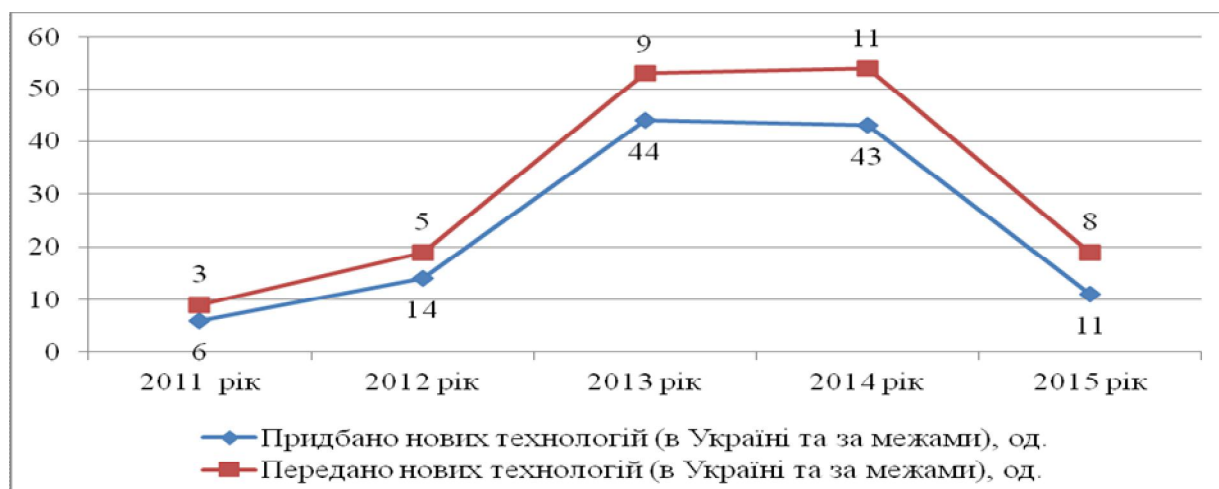
За період 2011-2015 рр. поліграфічні підприємства реалізували інноваційну продукцію на суму 2805817,7 тис. грн., у 2015 р. обсяг реалізованої інноваційної продукції зріс більше, ніж у чотири рази, але порівняно з 2013 р. зменшився на 46,7% (рис. 1).

Рисунок 1 – Обсяг реалізованої інноваційної продукції підприємствами поліграфічної сфери діяльності протягом 2011-2015 рр. (тис. грн.)

Джерело: побудовано автором на основі [4-6]

З метою здійснення нововведень протягом досліджуваного періоду підприємствами поліграфічної сфери діяльності було придбано 118 нових технологій (в Україні та за її межами), у результаті інноваційної діяльності підприємствами передано 36 нових технологій іншим підприємствам (в Україні та за її межами) (рис. 2.).

Рисунок 2 – Придбано та передано нових технологій підприємствами поліграфічної сфери діяльності протягом 2011-2015 рр. (тис. грн.)

Джерело: побудовано автором на основі [4-6, 10]

У 2015 р. витрати поліграфічних підприємств на інноваційну діяльність зросли на 89,5%, але порівняно з 2012 р. зменшилися на 55,0% (табл.2.18). Щодо напрямів інноваційної діяльності, то від 74,54% (найменше) у 2011 р. до 92,72% (найбільше) у 2012 р. було витрачено коштів на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення для виробництва нових або значно поліпшених продуктів та послуг, від 2,16% до 13,66% – на науково-дослідні роботи, 2,91% – 11,16% витрачено для запровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів та процесів, таку як техніко-економічне обґрунтування, тестування, розробку програмного забезпечення для поточних потреб, технічне оснащення, організацію виробництва тощо (інше) (табл. 4).

Таблиця 4 – Обсяг та структура витрат поліграфічних підприємств України на інноваційну діяльність за видами 2011-2015 рр.

Показники	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Загальний обсяг витрат на інноваційну діяльність, усього, тис.грн. в т.ч. за напрямками	75796,10	275603,00	280433,50	318712,30	143598,03
НДР	10355,50	11542,90	15762,40	7517,10	3096,00
% до загального обсягу витрат	13,66	4,19	5,62	2,36	2,16
придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	56494,80	255538,40	251650,60	290100,20	124480,60
% до загального обсягу витрат	74,54	92,72	89,74	91,02	86,69
інші зовнішні знання	683,40	501,10	221,80	0,00	0,00
% до загального обсягу витрат	0,90	0,18	0,08	0,00	0,00
інше	8362,40	8020,60	12798,70	21095,00	16021,40
% до загального обсягу витрат	11,03	2,91	4,56	6,62	11,16

Джерело: побудовано автором на основі [4-6]

Протягом 2011-2015 рр. витрати на інновації поліграфічних підприємств здійснювалося за рахунок власних коштів, державна підтримка в цей період не надходила (табл. 5), що є однією з причин недостатньої інноваційної активності підприємств даної сфери діяльності.

Таблиця 5 – Обсяг фінансування інноваційної діяльності поліграфічних підприємств за джерелами, протягом 2011-2015 рр., тис. грн.

Джерела	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Усього, з них за рахунок:	40841,4	6635,2	280433,5	318712,3	143598,0
власних коштів	29934,8	6635,2	265431,3	310648,4	143562,0
державного та місцевих бюджетів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
вітчизняних інвесторів	0,0	0,0	0,0	570,2	0,0
іноземних інвесторів	0,0	0,0	3519,0	249,3	0,0
кредитів	10906,6	0,0	8555,9	365,1	0,0
інші	0,0	0,0	2927,3	6879,3	36,0

Джерело: побудовано автором на основі [4-6]

Висновок. Причиною низької інноваційної активності вітчизняних підприємств є вплив ряду факторів, найбільш впливовіші з них такі, як: недостатність інноваційних ресурсів, слабкий попит на інновації, низький розвиток техніко-технологічного рівня виробництва, тенденції монополізації економіки тощо.

Одним із факторів, який сприятиме формуванню інноваційної активності поліграфічних підприємств, є розвиток міжфірмової інтеграції, під якою розуміється об'єднання економічних суб'єктів на основі поглиблення їх взаємодії, розвитку зв'язків між ними в сфері НДДКР, виробництва, фінансів, збуту: завдяки міжфірмовій інтеграції забезпечується гарантований попит на інновації внаслідок того, що вимоги споживачів враховуються вже при формулюванні мети інноваційного проекту; міжфірмова інтеграція дозволяє акумулювати фінансові та виробничі ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності, розподіляти інвестиційні ризики від інноваційних проектів; вона збільшує кредитоспроможність учасників, тому що сукупний дохід і прибуток стають більш стабільними і передбачуваними, отже, для кредиторів істотно знижується

ризик; інтеграція сприяє обміну науковими знаннями та накопиченим досвідом, що підвищує шанси створення інноваційних продуктів і технологій.

Отже, проблему підвищення ефективності інноваційної діяльності поліграфічних підприємств необхідно вирішувати комплексно як на рівні держави в цілому, так і на рівні окремих підприємств.

Перелік посилань:

1. Грет Г.П. Інноваційна діяльність видавничо-поліграфічної галузі: суть і тенденції розвитку / Г.П. Грет, М.Ю. Галенко // *Поліграфія і видавнича справа*. – 2012. – № 4. – С. 24-29.
2. Передерієнко Н. І. Фактори активізації інноваційних процесів на підприємствах видавничо-поліграфічної галузі / Н. І. Передерієнко, О. В. Копайгора // *Інтелект XXI*. - 2013. - № 1-2. - С. 103-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2013_1-2_14
3. Про інноваційну діяльність. Верховна Рада України; Закон України від 04.07.2002 № 40-IV, поточна редакція — Редакція від 05.12.2012, підстава 5460-17 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. //Державна служба статистики України. – К.: 2013. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. //Державна служба статистики України. – К. : 2014. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm
6. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник. //Державна служба статистики України – К.: 2016. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm
7. Наукова та іноваційна діяльність (1990-2016). Держстат України, 1998-2017 рр. . [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Промисловість України у 2011-2015 роках. Статистичний збірник //Державна служба статистики України. – К. : 2016. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Статистичні дані. Промисловість // Державна служба статистики України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Наукова та інноваційна діяльність Статистичний збірник. //Державна служба статистики України. – К. Державна служба статистики, 2014. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm

Стаття надійшла: 21.06.2017 р.

Рецензент: д.е.н., проф. Дмитрів І.А.

Рецензент: к.е.н., проф. Зозульов О.В.

(ННТУ «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського»)

УДК 658:005.932.5

JEL Classification: M 31

МОДЕЛЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ОПТИМІЗУВАННЯ ВИТРАТ НА ЛОГІСТИЧНО-ПОСТАЧАЛЬНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТРЕС-МЕНЕДЖМЕНТУ

Телішевська О.Б., к.е.н.

Гончар М.Ф., к.е.н., доцент

Овчарук В.В., к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. Метою статті є удосконалити модель оптимізування й адміністрування витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств на засадах структурування усіх необхідних робіт в межах виокремлених підготовчої, основної та завершальної стадій. Вирішення окресленого завдання здійснено з використанням методів структурно-логічного аналізу, аналізу, синтезу, системного підходу та узагальнення. Модель забезпечує керівникам та аналітикам передумови для встановлення критеріїв ефективності реалізації кожного з етапів, а також є підґрунтям для формування плану реалізації заходів з такого оптимізування й адміністрування з урахуванням рівнів інтересів та комунікаційно-інформаційних потоків. Зазначена модель базується на реалізації таких основних етапів: формування інформаційної бази оптимізування; аналізування внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства; аналізування логістичної підсистеми підприємства загалом та логістично-постачальницьких операцій